Grŵp Trawsbleidiol y Senedd ar Dai

6 Chwefror 2023

Yn bresennol:

Enw	Sefydliad
Mabon ap Gwynfor AS	Senedd Cymru (Cadeirydd)
Altaf Hussain AS	Senedd Cymru
Ruth Power	Shelter Cymru
Jennie Bibbings	Shelter Cymru
Matthew Palmer	Shelter Cymru
Wendy Dearden	Shelter Cymru
Ross Thomas	Tai Pawb
David Rowlands	Tai Pawb
Matthew Dicks	CIH Cymru
Cerys Clark	CIH Cymru
Y Cynghorydd Alun Llewelyn	Cyngor Castell-nedd Port Talbot
Ryland Doyle	Swyddfa Mike Hedges AS
Robert Smith	Prifysgol Caerdydd
Tim Thomas	Propertymark
Tim Crahart	Homeshare Wales
Becky Ricketts	Gofal a Thrwsio Cymru
Joy Williams	Cyngor Sir Gaerfyrddin
Stephanie Rogers-Lewis	Cyngor Caerdydd
David Kirby	Y Sefydliad Adeiladu Siartredig
Katie Dalton	Cymorth Cymru
Manon Roberts	Iechyd Cyhoeddus Cymru
Andy Thompson	Cyngor Sir Powys
Zak Weaver	Swyddfa Sam Rowlands AS
Steve Porter	Cyngor Abertawe
Jasmine Harris	Crisis

Enw	Sefydliad
Y Cynghorydd Linda Davies Evans	Cyngor Sir Gaerfyrddin
Sara Burch	Cyngor Sir Fynwy
Amy Lee Pierce	Y Wallich
James Radcliffe	Platfform
Y Cynghorydd John Morgan	Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent
Y Cynghorydd Andrea Lewis	Cyngor Abertawe
Matt Harris	Ffederasiwn Adeiladwyr Cartrefi
Nichola Zerk	Cyngor Dinas Casnewydd
Y Cynghorydd Rhys Goode	Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr
Donna Oldfield	Sipsiwn a Theithwyr Cymru
Faye Patton	Gofal a Thrwsio Cymru
Bonnie Williams	Housing Justice Cymru
Y Cynghorydd James Clarke	Cyngor Dinas Casnewydd
Y Cynghorydd David Daniels	Cyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen
Steven Bletsoe	Cymdeithas Genedlaethol y Landlordiaid Preswyl
Bryony Haynes	Cartrefi Cymunedol Cymru
Louisa Devonish	
Gareth Lyn Montes	Cyngor Ffoaduriaid Cymru
Hugh Russell	Cwmpas
Jenny Russon	Sefydliad Elusennol MCS
Thomas Hollick	Y Wallich
Natalie Thompson	Cyngor Dinas Casnewydd
Carolyn Johnstone	Byddin yr Iachawdwriaeth
Debbie Thomas	Crisis

Eitem ar yr agenda	Nodiadau
Croeso gan y Cadeirydd	Croesawodd Mabon ap Gwynfor AS bawb i'r cyfarfod cyn amlinellu agenda'r sesiwn a throsglwyddo'r awenau i'r cyflwynwyr.
Cyllideb 2023 Llywodraeth Cymru:	Bydd cyflwyniad pob siaradwr ar gael fel dogfen ar wahân.

Y Goblygiadau ar gyfer Tai – cymorth, cyflenwad a landlordiaid cymdeithasol	Trafododd **Katie Dalton, Cyfarwyddwr, Cymorth Cymru** yr angen i gynyddu'r Grant Cymorth Tai yn y gyllideb sydd i ddod, a galwodd ar Aelodau o'r Senedd i godi'r materion yn y ddadl ar y gyllideb ddrafft. Yng Nghyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru ar gyfer 2023/24, mae cyllid Grant Cymorth Tai yn £166.7 miliwn. Dyma'r un faint ag yr oedd yn 2022/23 a 2021/22, er gwaethaf y pwysau cynyddol ar y system ddigartrefedd ac effaith chwyddiant. Mae'r sector yn bryderus iawn am y setliad hwn ac wedi annog Gweinidogion i ailystyried cyn cyhoeddi'r gyllideb derfynol. Darparodd **Cerys Clark, Rheolwr Polisi a Materion Cyhoeddus, Sefydliad Tai Siartredig Cymru** drosolwg o oblygiadau cyllidebol o ran datgarboneiddio tai cymdeithasol a diogelwch adeiladau. Er bod y Sefydliad yn croesawu'r ymrwymiad parhaus i gynyddu'r cyflenwad o gartrefi cymdeithasol carbon isel, mae pryderon ynghylch diffyg cyllid i ddwyn datgarboneiddio yn ei blaen yng Nghymru. Mae angen eglurhad hefyd o'r cyllid ar gyfer SATC 2023 sydd heb gael ei gynnwys yn y gyllideb ddrafft. Trafododd **Bryony Haynes, Rheolwr Polisi a Materion Allanol, Cartrefi Cymunedol Cymru** yn ehangach oblygiadau'r gyllideb ddrafft i gymdeithasau tai. Mae Cartrefi Cymunedol Cymru'n falch o weld buddsoddi'n parhau mewn cartrefi fforddiadwy newydd i'w rhentu, gyda £330 miliwn ar gyfer y Grant Cymorth Tai yn y gyllideb ar gyfer 2023/24, ac mae'r gronfa Cyfalaf Trosiannol wedi bod yn enghraifft i'w chroesawu o gyllid ystwyth sydd â ffocws, a dull y dylid ei gyflwyno'n ehangach. Er bod y cyfle cyllidol yno i ddarparu cartrefi newydd, mae anghydbwysedd rhwng hyn a'r her ariannol enfawr i ôl-osod cartrefi presennol yn y sector rhentu cymdeithasol.
Fforwm	Cyfeiriodd **y Cynghorydd Andrea Lewis** at y pwysau sy'n wynebu awdurdodau lleol a chymdeithasau tai a'r cydbwysedd o ran mynd i'r afael â safonau llety tra hefyd yn dod o hyd i ateb i heriau digartrefedd, y diffyg llety sydd ar gael, a'r niferoedd cynyddol sydd mewn llety dros dro. A oes angen i derfyn amser datgarboneiddio gael ei ymestyn? A fyddem yn elwa ar saib mewn gweithgaredd wrth i'r dechnoleg ddatblygu a meddwl am dechnolegau eraill? Siaradodd **Andy Thompson** am y ffocws ar ddatgarboneiddio yn y sector cymdeithasol, a gofynnodd tybed a yw tenantiaid yn teimlo fel testun arbrawf ar gyfer technolegau newydd. Yn y cyfamser, mae perchen-feddianwyr yn canolbwyntio ar dalu eu morgeisi, nid buddsoddi yn eu heiddo. Mynegodd **y Cynghorydd David Daniels** bryderon am y sefyllfa ddifrifol sy'n wynebu darparwyr cymorth a'u heriau recriwtio. Awgrymodd **y Cynghorydd Andrea Lewis** y dylai'r Grŵp Trawsbleidiol anfon llythyr at y Gweinidog yn amlinellu realiti'r sefyllfa ar lawr gwlad ac yn mynegi pryderon ynghylch annigonolrwydd cynigion y gyllideb ddrafft. **Cam i'w gymryd: Cytunodd y cyfarfod i lythyr gael ei anfon at y Gweinidog Newid Hinsawdd**

	Awgrymodd **Steve Bletsoe** ei bod yn rhaid inni fod yn ymwybodol o anghenion y sector rhentu preifat. Sut y gallwn ni gyflawni datgarboneiddio ar ben rheoliadau a deddfwriaeth newydd? Mae Cymdeithas Landlordiaid Preswyl Cenedlaethol yn cefnogi unrhyw arian ychwanegol i ddarparu cefnogaeth i denantiaid a hefyd y pot taliadau tai dewisol – mae'n fain ar bawb ar hyn o bryd. Tynnodd **Jennie Bibbings** sylw at bryderon ynghylch nifer fach ond cynyddol y morgeisi sy'n cael eu hadfeddiannu, a rhoddodd fanylion am alwad Shelter Cymru am gyllid achub morgeisi pwrpasol.
Cloi'r cyfarfod	Diolchodd Mabon ap Gwynfor AS y bobl bresennol a'r siaradwyr. Manteisiodd ar y cyfle i gydymdeimlo â Mark Drakeford ar golli ei wraig yn ddiweddar, ac â Carolyn Thomas ar golli ei mab. Atgoffodd Mabon bawb y bydd y cofnodion ar gael gan Shelter Cymru maes o law a daeth â'r cyfarfod i ben.
Dyddiad y cyfarfod nesaf	**Dydd Llun 15 Mai 2023, 09.30-10.30 ar Teams**